

Järjestöyhteistyö HYTE:n ja SOTE:n rajapinnalla

Säde Rytönen
sade.rytkonen@kuh.fi
Hyvinvointikoordinaattori
PSSHP, HYTE-tiimi

15.6.2021
Järjestöjen rooli kuntoutuksessa sote-uudistuksen
jälkeen

HYTE:n, SOTE:n ja järjestöyhteistyön kolme tärkeintä kysymystä hyte:n kannalta

- 1. SUUNTA:** Mitkä ovat alueen suurimmat hyvinvointiin liittyvät ongelmat?
 - ✓ Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma
 - ✓ Laaditaan yhteistyössä (kunnat, sote, järjestöt, yritykset, srk) määritellään selvät painopistealueet, tavoitteet sekä toimenpiteet
- 2. KEINOT:** Millä tutkitusti vaikuttavilla keinoilla näihin ongelmiin voidaan puuttua?
 - ✓ Vaikuttavien menetelmien käyttö. Hoitoketjut ja yhdyspintayhteistyö sovittu
- 3. RAKENTEET:** Millaisella rakenteella tehokkaat keinot ja työkalut saadaan kaikkien käyttöön?
 - ✓ Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen rakenteet ja prosessit kuntoon

Mikä on hyvinvointikertomus ja -suunnitelma

Tiivis asiakirja, jonka laativat eri hallinnonalojen asiantuntijat yhdessä (myös järjestöt, srk, yritykset, kokemuksellinen tieto) ja se koostuu seuraavista osista:

OSA1: "kertomus"

Tilastojen valossa yhteenveto väestön hyvinvoinnin nykytilasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä, painopisteiden ja tavoitteiden arviointia ja mitä toimenpiteitä tehty

* Laajahvk: valtuustokauden ajalta tähän päivän

OSA 2: "suunnitelma" tulevalle valtuustokaudelle

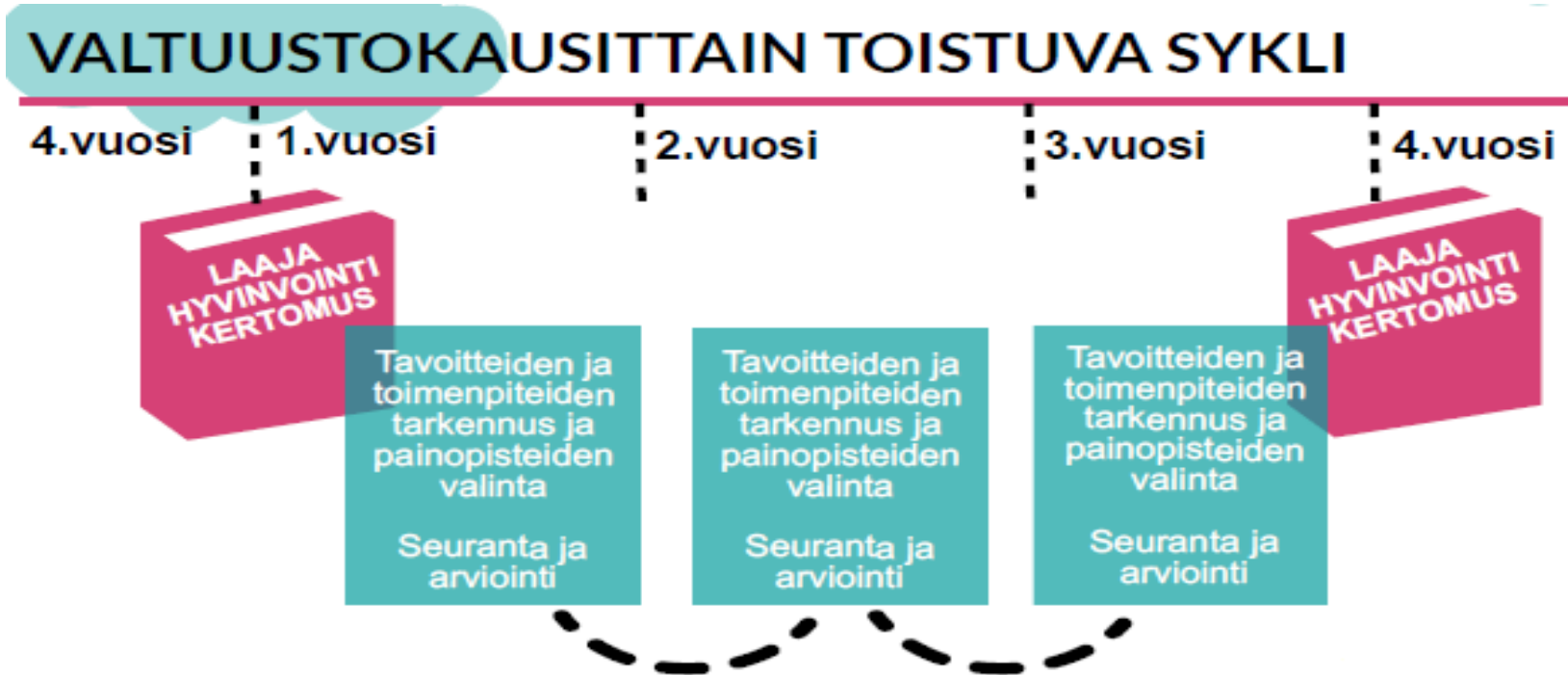
Tavoitteet, toimenpiteet, vastuutahot ja resurssit sekä arviointimittarit hyvinvoinnin edistämiseksi, hyvinvointivajeiden korjaamiseksi

OSA 3: Valtuustohyväksyntä ja toteuttaminen

Suunnitelman hyväksyminen ja vieminen toteutukseen

Kerran valtuustokaudessa tehdään laaja hyvinvointikertomus- ja suunnitelma = hyvinvointikertomus; hyvinvoinnin nykytilan kuvaus ja edellisen valtuustokauden ajalta mitä tehty hyten painopisteiden ja tavoitteiden eteen (vanha valtuusto hyväksyy) ja hyvinvointisuunnitelma; suunnitelma hyvinvointivajeiden korjaamiseksi seuraavalle valtuustokaudelle (=tavoitteet, toimenpiteet, mittarit, vastuut) jonka hyväksyy uusi valtuusto

Kerran vuodessa tehdään vuosiraportti (-> tilinpäätökseen) = miten hyvinvointitavoitteissa on edetty tilastojen valossa, mitä on tehty hyvinvointitavoitteiden edistämiseksi. Tarvittaessa tarkennetaan hyvinvointitavoitteita ja toimenpiteitä

Järjestöissä hyte-tietoa

- Järjestöihin kertyy tietoa ihmisten arjesta ja tarpeista, viisas kunta ja sote väki hyödyntää sen päätöksenteossaan.
- Tärkeää, että järjestöt tunnistavat mitä hyte-työtä he tekevät ja keräävät hyte-tietoa
- Järjestöt tarvitsevat tukea toimintansa kuvaamiseen, niin että toiminnan tavoitteet eri yhdyspinnoilla olisi kunnalle ja hyvinvointialueelle tuttuja.

JÄRJESTÖKYSELY 2021

- Tämä kysely koski Pohjois-Savon kaikkien alojen yhdistyksiä ja järjestöjä. Jatkossa terminä käytetään järjestö. Kyselyssä kysytään järjestön toiminnasta, tällöin tarkoitetaan kaikkea järjestön toimintaan, mukaan lukien hankkeet ja erillisrahoitetut toimet, palvelutuotanto jne.

Tavoitteenamme tämän kyselyn myötä on

- tehdä järjestöjen tekemää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) -työtä näkyväksi ja
 - saada tietoa järjestöjen HYTE -työstä osaksi Pohjois-Savon kuntien ja maakunnan hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa varten ja
 - saada tietoa POSOTE20 (Tulevaisuuden Sote- ja soterakenneuudistus) -hankkeeseen
- Erityisesti olemme kiinnostuneita siitä, miten järjestöt kokevat oman roolinsa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä ja millaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä järjestöjen parissa tehdään.
 - Kyselyä on työstetty yhteistyössä kuntien (Sirpa Niemi, Tanja Tilles-Tirkkonen, Kuopio), järjestöjen (Heidi Hartikainen ja järjestöneuvosto), POSOTE20-hankkeen (Anne Aholainen) ja Pohjois-Savon HYTE-tiimin (Säde Rytönen) kanssa.

2.3 Millaisia toimintamuotoja järjestössänne on käytössä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toiminnassa?

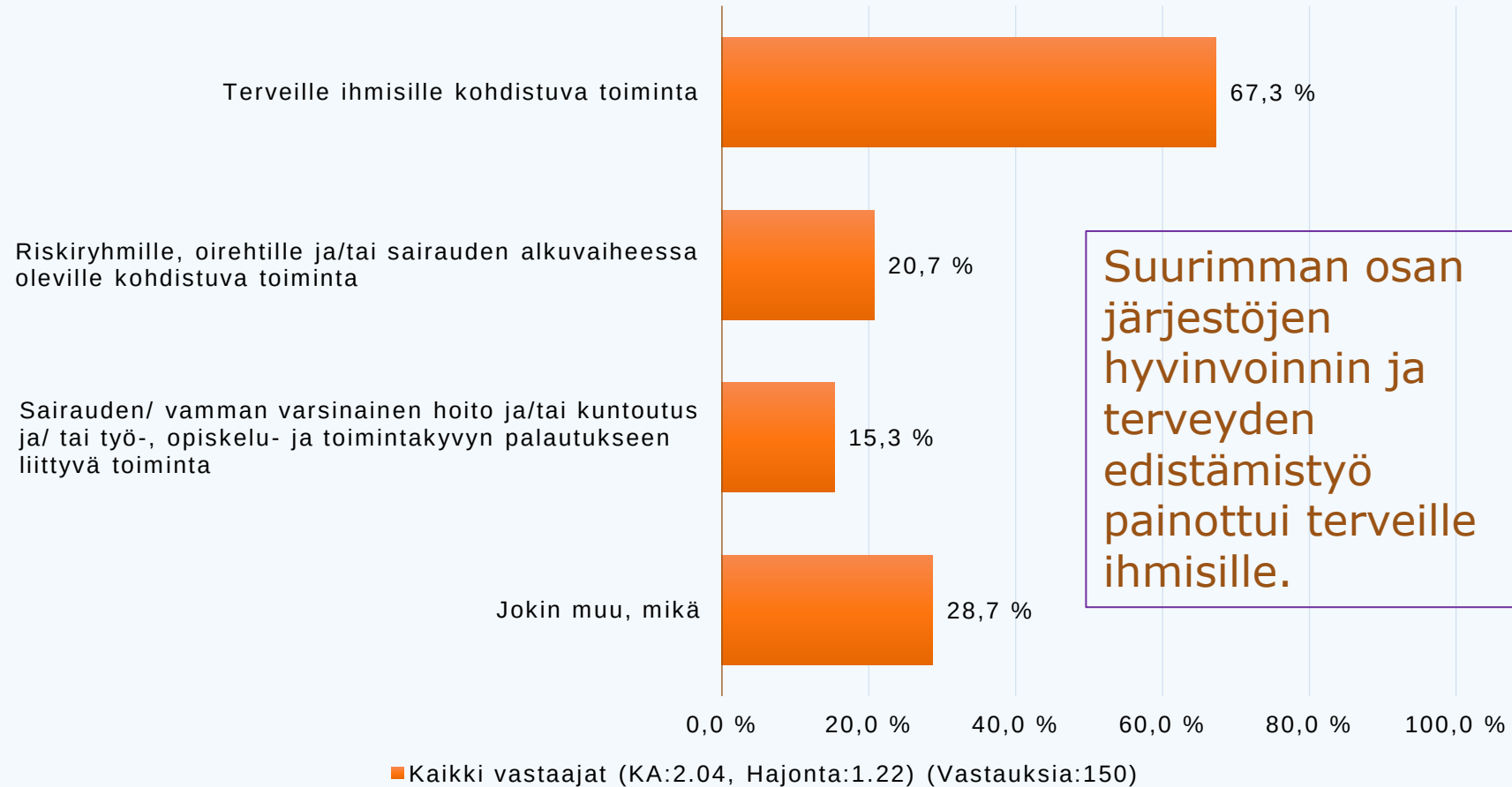

Toimintamuodoista yleisimpiä olivat

- tapahtumat,
- virkistystoiminta,
- kulttuuritoiminta sekä
- koulutukset

■ Kaikki vastaajat (KA:18.55, Hajonta:9.81) (Vastauksia:150)

2.4 Millainen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö painottuu toiminnassanne?

Työikäiset (Pohjois-Savo 05/2021 hyvinvointikertomus)

Kokee elämänlaatunsa hyväksi 57,5%, erityisesti keskitason koulutuksen omaavien parissa 63,1%. (Sotkanet 2019)

Itsensä yksinäiseksi kokevia 20-64v on 8,1%, vähiten. (Sotkanet 2018).

Psyykkisesti merkittävästi kuormittuneita työikäisiä on toiseksi vähiten 11,6%, erityisesti matalan koulutuksen omaavat 12,3% (Sotkanet 2018).

Työkykynsä heikentyneeksi arvioivia on keskitason koulutettujen parissa 24,1%. Mikä on vähän suhteessa vertailualueisiin (Sotkanet 2018).

Yhä harvempi 3,0% 55-64v, kokee saavansa riittämättömästi apua arkipäivän askareissa (FinSote 2018).

2.6.2021 sade.rytkonen@kuh.fi

Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomia 20-64-vuotiaita 19,9%, erityisesti matalan koulutustason omaavia

22 %

17,5 %

(Sotkanet 2018)

Päivittäin tupakoivia 20-64v 15,3%. (Sotkanet 2018)

Alkoholijuomien myynti asukasta kohden

100% alkoholina 7,5 l, eniten, kasvussa (Sotkanet 2020).

Matalan koulutustason omaavat syövät **ravitsemussuosituksen mukaisesti** 23%, joka on huonoiten (23%) (FinSote 2018)

C-hepatiitti-infektioita paljon 28.5/100 000. (Sotkanet 2018)

Liikennevakuutuksesta korvattuja liikennevahingot kaikki yhteensä laskettuna Pohjois-Savossa 4399, kasvussa ja tuhatta asukasta kohden on 18.0. (OTI 2019)

Tuki- ja liikuntaelin sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16-64v 1,9% (eniten), tosin laskussa (Eläketurvakeskus 2019).

Rattijuopumuksia / 1000

asukasta kohden 3,7 (Sotkanet 2019).

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64v oli 5,1%, (eniten) ja sairauspäivärahaa saaneita 31,2/1000, kasvussa (Sotkanet 2019)

Mielenterveyden avohoitokäynnit 18v+ (sis perusth ja erikossh käynnit), kasvussa 878,1/ 1000 asukasta (eniten) (Sotkanet 2019).

THL:n **sairastavuusindeksi**, ikavakioitu 130 (huonoin), (Sotkanet 2016).

Itsemurhakuolleisuus / 100 000 asukasta kohden (eniten) 23,6 ja kasvussa (Sotkanet 2018)

Työikäisistä 25-64-v. depressiolääkkeistä korvausta saaneita 11,4 %

vastaavanikäisestä väestöstä, eniten. (Sotkanet 2019).

Kohdunkaulakanavan syövän seulontoihin osallistuu 59.5%, huonoin, (Syöpärekisteri 2018)

Vaikutusmahdollisuudet itseä koskeviin asioihin ja **luottamus poliittisiin päätöksentekijöihin** (Kokemuksellinen hyvinvointikysely 2021)

Työttömien terveystarkastuksia on tehty vähiten 1,8% (koko maa 5.2%) (Sotkanet 2019).

I Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen

- ❖ Lapset ja nuoret kokevat olevansa osa yhteisöjään
- ❖ Nuorten ja huoltajien vaikutusmahdollisuudet paranevat
- ❖ Kuntalaiset ovat osallisia palveluiden suunnittelussa
- ❖ Kukaan ei koe itseään yksinäiseksi

II Itsestä huolehtimisen/ terveellisten elintapojen edistäminen (ravitsemus, liikunta, uni, suun terveys, oppimistaidot, seksuaaliterveys)

- ❖ Ruokasuositusten mukainen syöminen lisääntyy
- ❖ Ruokakasvatuksen yhteistyön vahvistuu
- ❖ Terve hampaiset lapset ja nuoret
- ❖ Nuoret nukkuvat riittävästi
- ❖ Hengästyttävää ja hikoiluttavaa **liikuntaa** harrastaa yhä useampi
- ❖ **Jokainen työikäinen harrastaa liikuntaa**
- ❖ **Ikääntyneet säilyttävät liikkumiskykynsä**
- ❖ **Yhteistyö toimii liikunnan edistämisessä**
- ❖ Oppimistaidot vahvistuvat
- ❖ Yhä useampi osallistuu kohdunkaulakanavan seulontoihin
- ❖ Raskaudenkeskeytykset vähenevät

III Mielen hyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäisy

- ❖ Nuoret kokevat mielenterveytensä paremmaksi
- ❖ Aikuisten **mielenterveysoireilu vähenee**
- ❖ Alaikäiset nuoret ovat päihteettömiä
- ❖ Aikuisten ja ikäihmisten päihteiden käyttö ja riippuvuuksien aiheuttamat haitat vähenevät
- ❖ Nuorten netin haitallinen käyttö vähenee

IV Tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen

- ❖ Ketään ei kiusata
- ❖ Kukaan ei koe seksuaalista häirintää tai ahdistelua
- ❖ Väkivaltaa tai sillä uhkailua ei sallita
- ❖ Nuorten tekemät rikokset vähenevät
- ❖ Liikenneonnettomuudet vähenevät
- ❖ Koti- ja vapaa-ajan tapaturmat vähenevät / Pysytään pystyssä

V Vanhemmuus vahvistuu

- ❖ Toimiva parisuhde
- ❖ Vanhemmuustaidot vahvistuvat
- ❖ Vanhempana jaksaminen vahvistuu

VI Hyte- rakenteiden ja prosessien vahvistuminen

- ❖ HYTE-resurssit ja rakenteet vahvistuvat
- ❖ HYTE-prosessit vahvistuvat eri toimialoilla

HYTE- SOTE ja järjestöyhteistyön kolme tärkeintä kysymystä

- 1. SUUNTA:** Mitkä ovat alueen suurimmat hyvinvointiin liittyvät ongelmat?
 - ✓ Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma
 - ✓ Laaditaan yhteistyössä (kunnat, sote, järjestöt, yritykset, srk) määritellään selvät painopistealueet ja tavoitteet
- 2. KEINOT:** Millä tutkitusti vaikuttavilla keinoilla näihin ongelmiin voidaan puuttua?
 - ✓ Vaikuttavien **menetelmien** käyttö. **Hoitoketjut/ palvelupolut** ja yhdyspintayhteistyö sovittu - järjestöjen osuus huomioitu.
- 3. RAKENTEET:** Millaisella rakenteella tehokkaat keinot ja työkalut saadaan kaikkien käyttöön?
 - ✓ Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen rakenteet ja prosessit kuntoon

Vaikuttavuuden kolme koria

A-kori

Tutkittu menetelmä

- Vaikutus mitattavissa
- Interventiotutkimusta tehty
 - Vaikuttavuus osoitettu

B-kori

Toimiva käytäntö

- Kokemusta laajalti
- Asiakkaiden ja asiantuntijoiden myönteinen tuntema
 - Vaikuttavuus mahdollinen

C-kori

Pilotointi / kokeilut

- Ei vielä kokemusta
- Asiantuntijoiden "paras arvaus"
 - Vaikuttavuus epävarma

Esimerkki: Painopiste: Hyvä toiminta- ja työkyky

TAVOITTEET	HUOMIOI ERITYISESTI	MITTARIT	MENETELMÄT
Liikkumisen määrä kasvaa kaikissa ikäryhmissä ja hengästyttävää ja hikoiluttavaa liikuntaa harrastaa yhä useampi	Ammatillisen oppilaitoksen nuoret ja matala koulutustaso	FinSote: - Vapaa-ajan liikuntaa harrastamattomien osuus, % - vaikeuksia 100m/ 500m juoksemisessa - lökkäiden osuus, jotka ilmoittaneet kaatuneensa kävellessä 12 viime kk FinLapset: - Lapsi liikkuu kotioiloissa WHO liikuntasuosituksien mukaisesti (4v) = niiden lasten osuudesta (%), jotka liikkuvat päivän aikana kotioiloissa yli tunnin vauhdikkaasti ja yli kaksi tuntia kevyesti, jolloin kokonaisliikkuminen on WHO:n liikuntasuosituksen mukaista. Kouluterveyskysely: - Harrastaa liikuntaa omatoimisesti vähintään viikoittain - Hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1h/vk - Vähintään tunnin päivässä liikkuvat. % TEA liikunta kokonaistulos	Suositukset: - Lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden suositukset (tulossa) - Aikuisten liikkumisen suositus 18-64-vuotiaille (2019) - Yli 65-vuotiaiden liikkumisen suositus (2019) - Soveltavan liikunnan suositus (2020) - Käypä hoito: Liikunta (2016) - Suositukset liikunnan edistämiseksi kunnissa (2010) - Suositukset istumisen vähentämiseen (2015) Menetelmät: - Neuvokas perhe - työmenetelmä** - Ilo kasvaa liikkuen (varhaiskasvatus) - Liikkuva koulu - Liikkuva opiskelu - Liikuntaneuvontaa vähän liikkujille - Ryhmäohjausta hyvinvointia edistävien elintapojen tukemiseen (esim. Finger, Ikihyvä Päijät-Häme, StopDia) - lökkäiden terveysliikunta (arkiliikunta, voima-, tasapaino- ja liikkuvuusharjoittelu, liikuntaneuvonta sisältäen ravitsemusohjauksen, ulkoilu ja liikuntaraadit) - Kaatumisen ehkäisy (esim. Kaatumisseulan liikuntaohje)

Yhdyspinnat? Esim. Millaista liikuntaneuvontaa ja millaisille asiakasryhmille tarjotaan sote-palveluista, mitä kunnasta, miten tähän yhdistyy järjestöjen toiminta. Tärkeää saada luotua asiakkaalle yhtenäisiä palvelupolkuja. Entä yhteistyö muihin kuntoutuspalveluihin, kuten KELA:n kuntoutus? HOITOPOLUT / PALVELUPOLUT KUNTOON

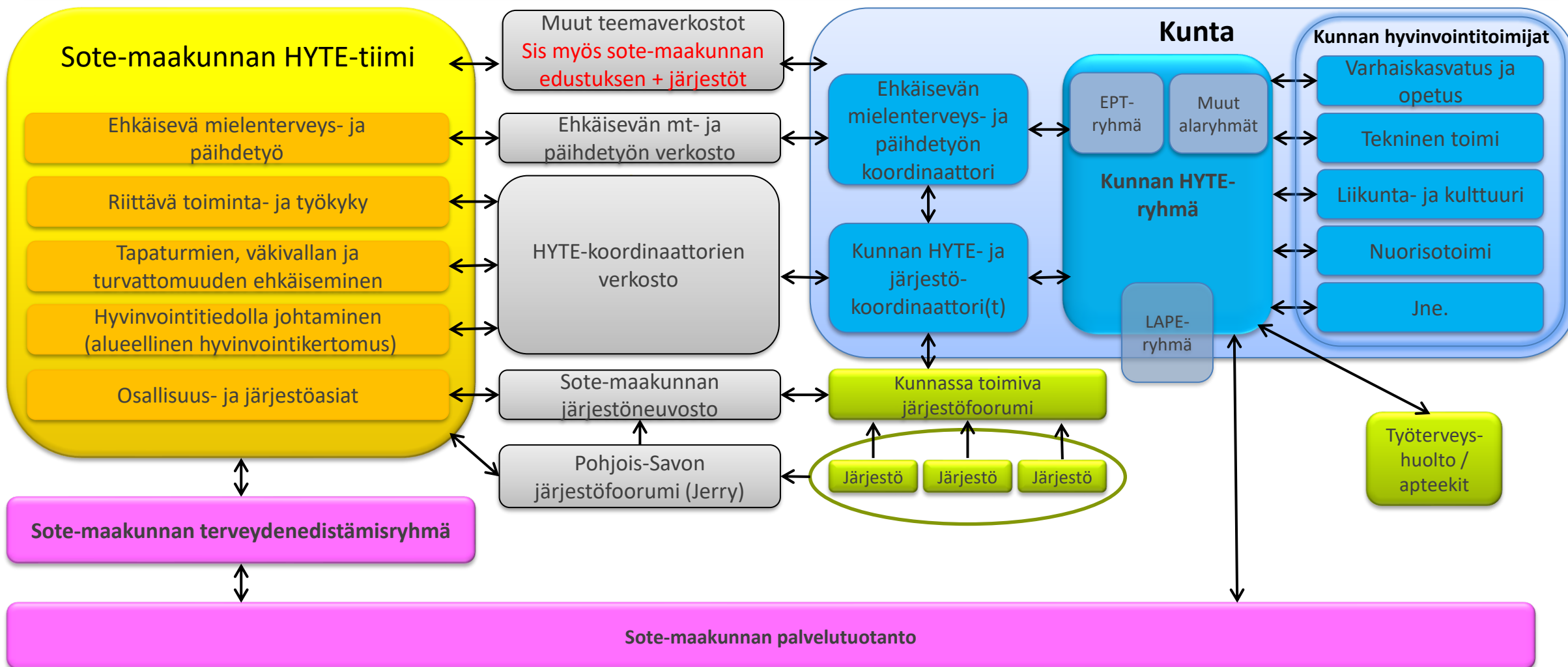
HYTE- SOTE ja järjestöyhteisttön kolme tärkeintä kysymystä

- 1. SUUNTA:** Mitkä ovat alueen suurimmat hyvinvointiin liittyvät ongelmat?
 - ✓ Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma
 - ✓ Laaditaan yhteistyössä (kunnat, sote, järjestöt, yritykset, srk) määritellään selvät painopistealueet ja tavoitteet
- 2. KEINOT:** Millä tutkitusti vaikuttavilla keinoilla näihin ongelmiin voidaan puuttua?
 - ✓ Vaikuttavien menetelmien käyttö. Hoitoketjut/ palvelupolut ja yhdyspintayhteistyö sovittu – järjestöjen osuus huomioitu
- 3. RAKENTEET:** Millaisella rakenteella tehokkaat keinot ja työkalut saadaan kaikkien käyttöön?
 - ✓ Hyvinvointialueen, kuntien ja järjestöjen rakenteet ja prosessit kuntoon

Sote-uudistuksen HYTE-rakenne? ja yhteistyö järjestöjen kanssa – Case Pohjois-Savo

Pohjois-Savon poikkihallinnollinen HYTE-ryhmä

1. Kuntien edustus
2. Sairaanhoidopiiriin ja maakuntaliiton edustus
3. Työterveyshuollon, **järjestörakenteen** ja apteekkien edustus

Järjestöneuvosto

- Kaikkien Pohjois-Savossa toimivien järjestöjen ääni
- Kokooa asiantuntemuksen yhteen
- Järjestöjen virallinen neuvottelu- ja yhteistyöelin
- Tehtävä: vaikuttamistoiminta, yhteistyön vahvistaminen, järjestön toiminnan näkyväksi tekeminen
- 14 järjestöedustajaa + varaedustajat + maakuntahallituksen nimeämät henkilöt + HYTE-tiimin edustaja

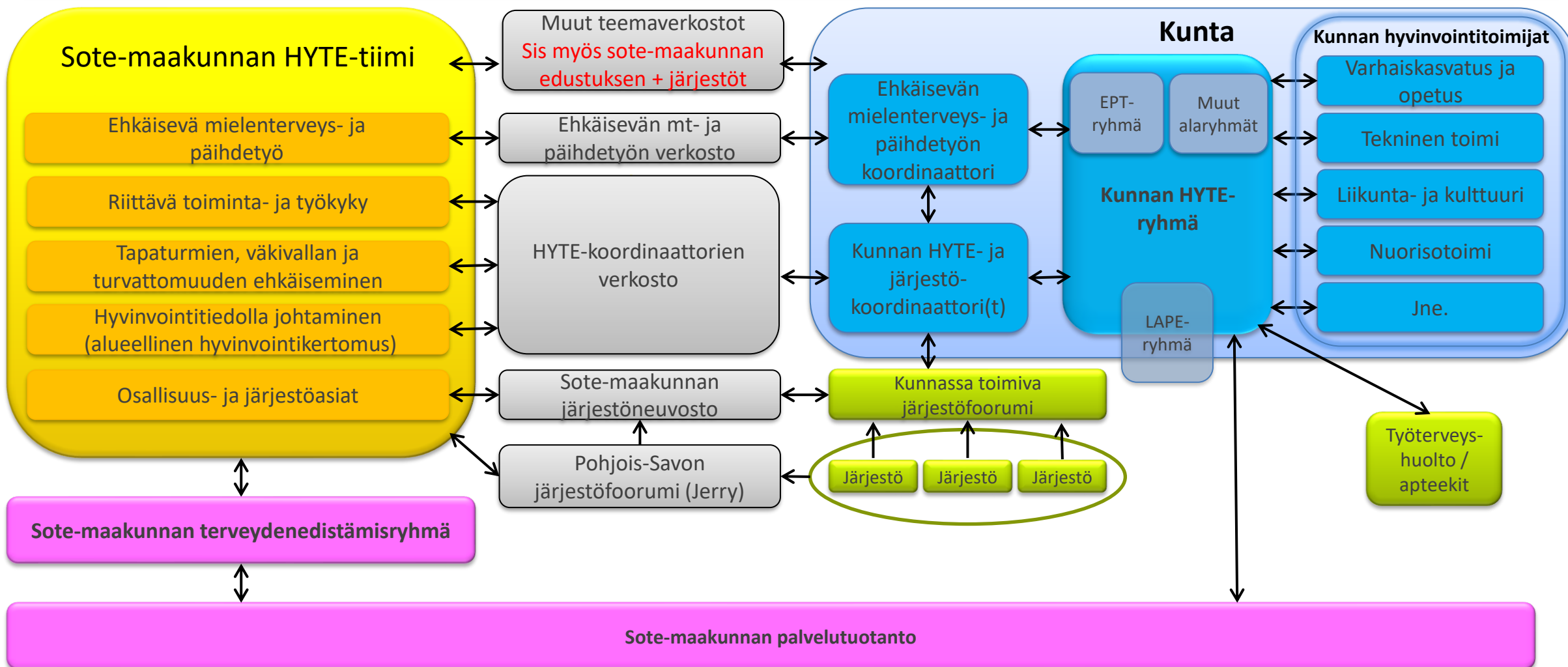
Järjestöfoorumi

- Kaikille järjestö- ja yhdistystoimijoille avoin
- 1-2 kertaa vuodessa tapaaminen
- Pohjois-Savon järjestöneuvosto järjestää

Sote-uudistuksen HYTE-rakenne? ja yhteistyö järjestöjen kanssa – Case Pohjois-Savo

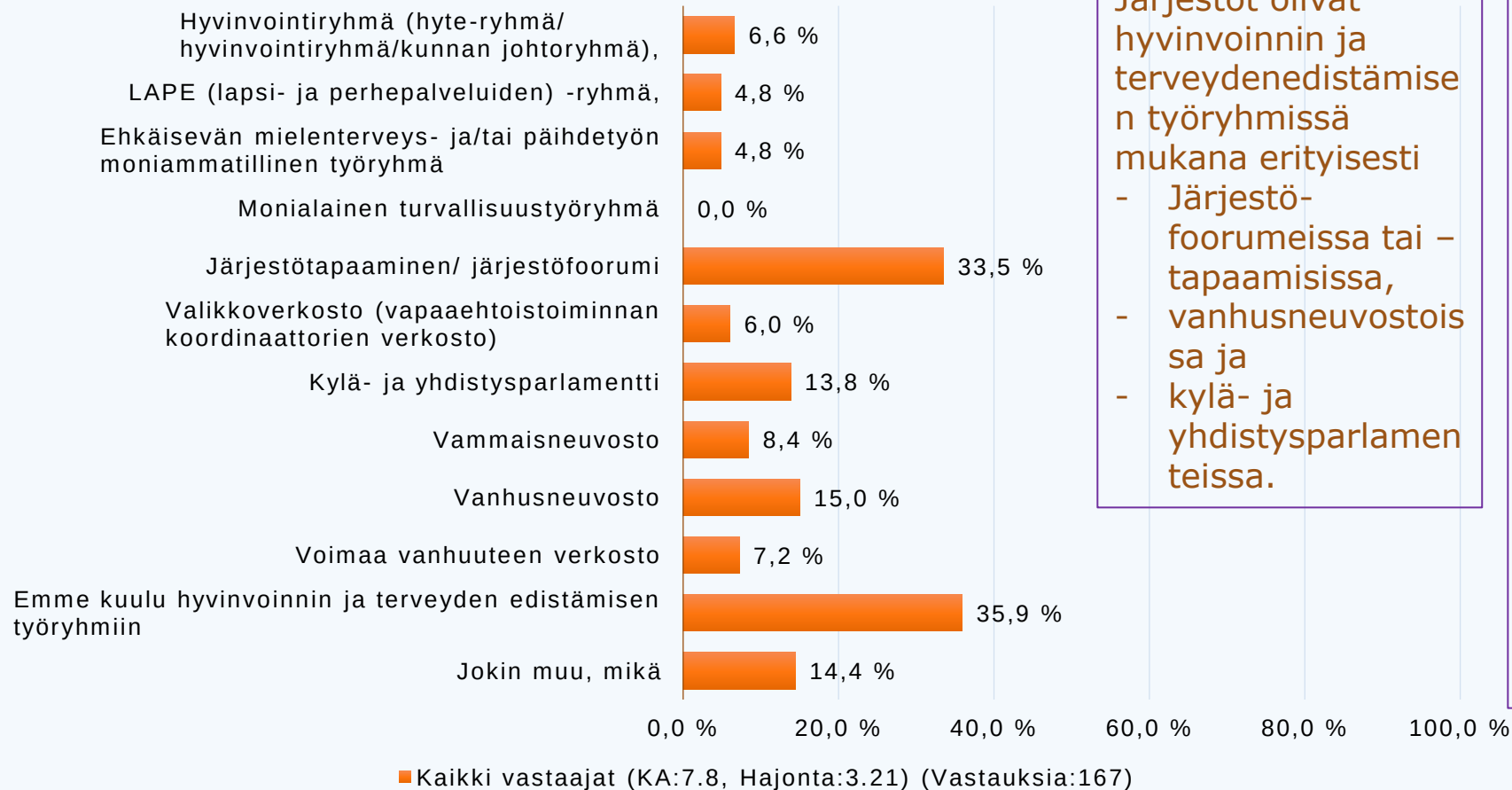
Pohjois-Savon poikkihallinnollinen HYTE-ryhmä

1. Kuntien edustus
2. Sairaanhoidopiiriin ja maakuntaliiton edustus
3. Työterveyshuollon, järjestörakenteen ja apteekkien edustus

Järjestöt hyvinvoinnin ja terveyden edistäjinä

2.1 Missä seuraavissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmissä järjestönne on mukana?

Järjestöt olivat hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen työryhmissä mukana erityisesti

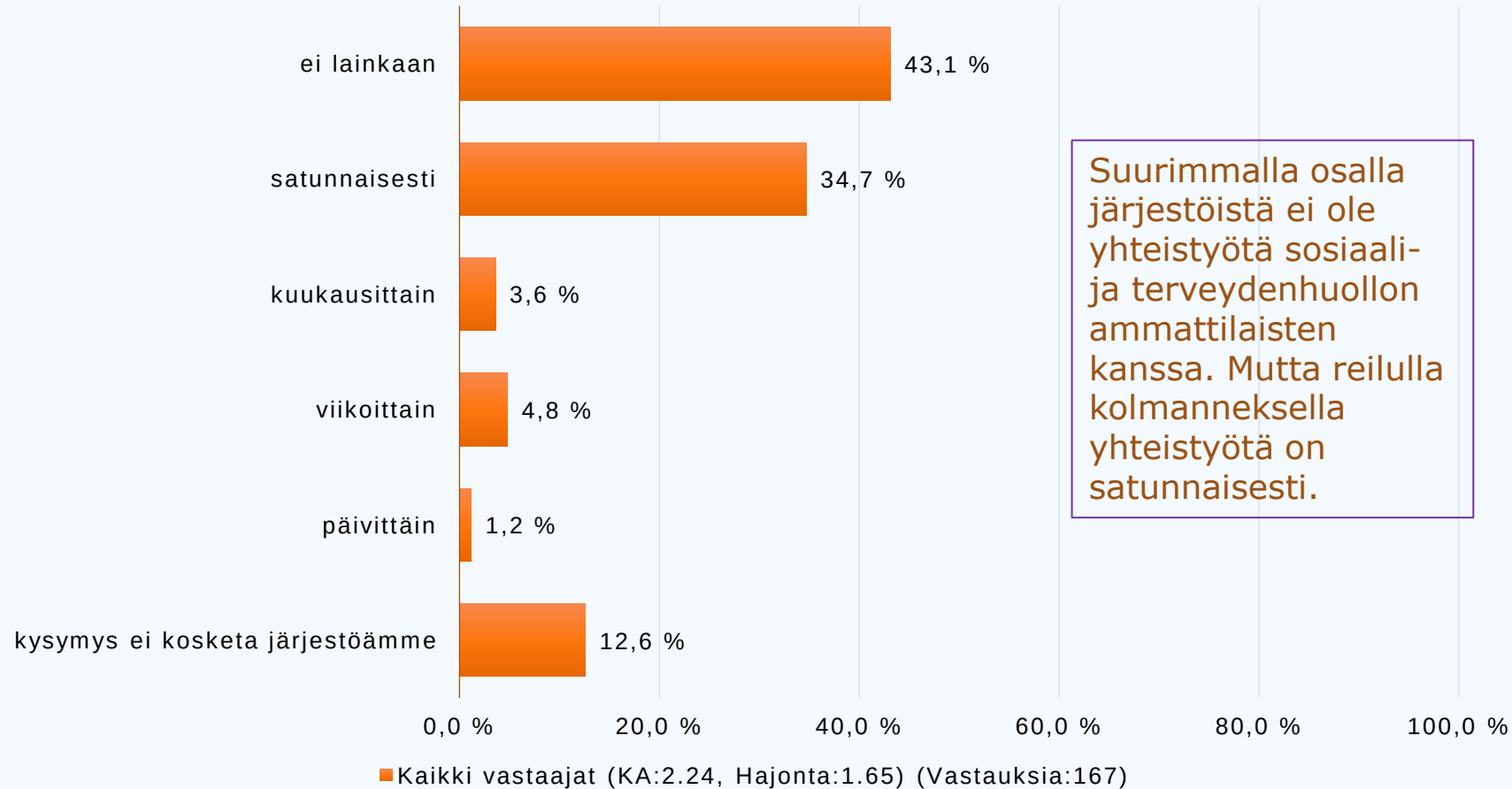
- Järjestöfoorumeissa tai -tapaamisissa,
- vanhusneuvostoissa ja
- kylä- ja yhdistysparlamentteissa.

Ne jotka, ilmoittivat, etteivät kuuluneet mihinkään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmiin, olivat useimmiten

- kylä- tai kaupunginosayhdistyksiä,
- urheilu- ja liikuntaseuroja tai
- vapaa-aika- tai harrastusyhdistyksiä.

Yhteistyö kunnan tai kuntayhtymän sosiaali- ja/tai terveystalvelujen kanssa

3.1 Onko yhdistyksellänne tai järjestöllänne tällä hetkellä yhteistyötä julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten (esim. lääkäri, fysioterapeutti, palveluohjaaja, sosiaalityöntekijä, sairaanhoitaja, terveydenhoitaja jne.) kanssa?

3.3 Millaista yhteistyö julkisen sektorin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa on sisällöltään?

■ Kaikki vastaajat (KA:5.0, Hajonta:2.77) (Vastauksia:146)

Yhteistyö julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa on sisällöltään

- neuvontaa ja ohjausta julkisiin palveluihin tai järjestön toimintaan sekä
- asiantuntija- tai koulutuspyyntöjä.

HYTE-kunnassa (sote-järjestämislaki, 6§) ja hyvinvointialueella (sote-järjestämislaki 7§)

- Kunnan / hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä (hyte). Kunnalla /hyvinvointialueella on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin, kun tämä tehtävä kytkeytyy kunnan/ hyvinvointialueen muihin lakisääteisiin tehtäviin
- Kunnan / hyvinvointialueen on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyte tavoitteet ja määriteltävä niitä tukevat toimenpiteet...
- Nimettävä hyte vastuutaho
- Raportoitava kuntalaisten / asukkaidensa hyvinvoinnista ja terveydestä vuosittain ja valmistelevat aluevaltuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma – toimitettava se hyvinvointialueelle ja julkaistava julkisessa tietoverkossa
- Hyvinvointialue laatii hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Sen on julkaistava hyvinvointikertomus ja –suunnitelma julkisessa tietoverkossa
- Kunnan / hyvinvointialueen on toimittava hyte:ssä yhteistyössä hyvinvointialueen /alueen kuntien kanssaja tehtävä yhteistyötä muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Sen on myös edistettävä hyte työtä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyte työssä. Hyvinvointialueen on neuvoteltava väh vuosittain yhdessä alueen kuntien sekä muiden edellä mainittujen hyvinvointialueen alueella hyte-työtä tekevien toimijoiden kanssa hyte tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta

Hyvinvointikertomus ja kuntastrategia

VALTUUSTOKAUSITTAIN HYVINVOINTIKERTOMUS

Hyvinvoinnin, terveyden ja terveyserojen tilan seuranta, arviointi ja raportointi
- Tavoitteet ja toimenpiteet koko valtuustokaudelle
Syötteitä myös kuntastrategiaan

KUNTASTRATEGIA

Pitkän aikavälin tavoitteet kunnan toiminnalle ja taloudelle. Tarkistetaan vähintään kerran valtuustokaudessa.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet osana strategiaa.

VUOSITTAIN

Asetetaan vuotuiset hyvinvointi- ja terveystavoitteet ja toimet ja seurataan osana kunnan toiminnan- ja talouden suunnittelua eri hallinnon aloilla

TOIMEENPANOSTA JA TOTEUTUKSESTA VASTAAVAT

Hyvinvointikoordinaattori
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjaus-/työryhmä, teemakohtaiset työryhmät

Tarkastuslautakunta
valvoo kunnan
strategisten
tavoitteiden
toteutumista

Vaikuttavat
toimenpiteet eri
hallinnonaloilla

Lyhytkestoiset
hankkeet

Resurssit ja
infrastruktuuri

"Hyvinvointialueen strategiasa tulee ottaa huomioon 1) asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen hyvinvointialueen tehtäväalalla" laki hyvinvointialueesta 41§

Kunnan on **strategisessa suunnittelussaan** asetettava paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat **terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteet**, määriteltävä niitä tukevat **toimenpiteet** ja käytettävä näiden perustana kuntakohtaisia hyvinvointi- ja terveysosoittimia.

Lähde:

[Terveystieteiden tutkimuskeskus](#)
[ki](#)

Turvataan järjestöjen työ

- Huolehdittava, että kunnat ja hyvinvointialueet **sopivat** järjestöjen kanssa yhdessä, **miten järjestöt otetaan mukaan** ihmisten hyvinvoinnin rakentamiseen ja miten niiden toimintaedellytykset turvataan.
- **Järjestöjen toimintaedellytykset**
 - avustukset – selkeytettävä kuka ja kenelle – **hyvinvointikertomusten ja –suunnitelmien** mukaisesti
 - tilat
- Sote-hyte-järjestöyhteistyölle luodaan toimivat **rakenteet**.
- Kunta-järjestöyhteistyön hyviksi ratkaisuiksi ovat osoittautuneet esim hyte- tai järjestökoordinaattorin tehtävä ja järjestöneuvottelukunnat/ järjestöfoorumit ja järjestöneuvostot.
- Tärkeää on, että kunta ja sote-väki **tuntee alueensa järjestötoiminnan**, viestit kulkevat ja järjestöjä kuunnellaan.

16.6.2021

sade.rytkonen(at)kuh.fi

A stylized, layered landscape illustration. The foreground features rolling green hills with dark brown soil patches. On the left, there is a green tree, a purple flower, and some orange foliage. A small red bird is flying in the upper left. The background consists of light blue and white wavy bands representing the sky.

Kiitos!